

Johtajaylihoitaja

3061/13.02.00/2026

Tutkimuslupa, Consumer Health Activation Index (CHAI) kyselymittarin suomenkielisen version sisältövalidointi, Saarelainen Eeva

Asiaselostus:

Eeva Saarelainen / THL/ Itä-Suomen yliopisto, hakee tutkimuslupaa *Consumer Health Activation Index (CHAI) kyselymittarin suomenkielisen version sisältövalidointi* - tutkimukselle. Hakemus on saapunut 30.4.2026.

Consumer Health Activation Index (CHAI) on 10-väittäminen mittari, jonka tarkoituksena on arvioida yksilön terveysaktivaatioon liittyviä valmiuksia ja kyvykkyyttä osallistua oman terveytensä hoitoon ja terveydenhuoltonsa hallintaan. Mittari kuvaa erityisesti yksilön omahoitovalmiuksia, terveystoimijuutta ja aktiivista roolia terveyspalveluiden käytössä. CHAI on kehitetty tätä tarkoitusta varten ja validoitu alun perin Yhdysvalloissa hyödyntäen asiantuntija-arvioita, kirjallisuuskatsausta, fokusryhmiä, kognitiivisia haastatteluja sekä psykometrista testausta.

Tutkimuksen tavoitteena on arvioida ja varmistaa, että mittarin väittämät ovat suomalaisessa toimintaympäristössä sisällöllisesti relevantteja, selkeitä ja kulttuurisesti ymmärrettäviä siten, että mittaria voidaan käyttää luotettavasti eri palveluissa potilaiden ja asiakkaiden terveysaktivaatioon liittyvien valmiuksien arviointiin. Erityistä huomiota kiinnitetään moniammatilliseen palvelurakenteeseen sekä kasvokkaisten ja digitaalisten palvelukanavien huomioimiseen.

Tutkimus toteutetaan sovellettua Delphi-menetelmää käyttäen. Aineisto kerätään kahdella peräkkäisellä verkkokyselykierroksella, joita täydentää etäkonsensuspalaveri. Asiantuntijat arvioivat CHAI-mittarin väittämiä niiden relevanssin ja ymmärrettävyyden näkökulmasta, minkä jälkeen tuloksia käsitellään kontrolloidussa ja anonyymissa konsensusprosessissa.

Tutkimus kohdistuu Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastyötä tekeviin ammattilaisiin, jotka osallistuvat tutkimukseen asiantuntijapaneelin jäseninä. Paneeli muodostuu eri ammattiryhmien edustajista avoterveydenhuollosta, digitaalisista terveyspalveluista sekä lasten ja nuorten terveyspalveluista. Osallistuminen on vapaaehtoista ja perustuu tietoon perustuvaan suostumukseen.

Tutkimus toteutetaan yhteistyössä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ja Itä-Suomen yliopiston kanssa. Tutkimuksen ohjaajana toimii professori Janne Martikainen Itä-Suomen yliopistosta. Eloisan yhteyshenkilönä on Anna-Sofia Simula.

Tutkimuksesta ei aiheudu kustannuksia Etelä-Savon hyvinvointialueelle. Tutkimuksen tuottamaa, validoitua kyselymittaria on tarkoitus hyödyntää Eloisan palvelujen kehittämisessä osana Hyvinvointilahja-pilotin tutkimus- ja hankekokonaisuutta.

Päätös:

Myönnän luvan Eeva Saarelaiselle / THL ja Itä-Suomen yliopisto, Consumer Health Activation Index (CHAI) kyselymittarin suomenkielisen version sisältövalidointi -tutkimuksen toteuttamiseen Etelä-Savon

Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisa

Mikkeli: Porrassalmenkatu 35–37, 50100 Mikkeli

Savonlinna: Keskussairaalantie 6, 57120 Savonlinna

Pieksämäki: Tapparakatu 1–3, 76100 Pieksämäki

Vaihde 015 411 4100 | kirjaamo@etelasavonha.fi | www.etelasavonha.fi

Johtajaylihoitaja

hyvinvointialueella.

Mikäli tutkimus/opinnäytetyö sisältää liikesalaisuuksia tai muita julkisuuslaissa (621/1999) salassa pidettäväksi määrättyjä tietoja, on tutkimuksen/opinnäytetyön raportti laadittava niin, että tietojen luottamuksellisuus säilyy.

Toimivalta: Hallintosääntö 1.4.2026 25 § kohta 5.

Muutoksenhaku: Oikaisuvaatimusohje liitteenä.

Päättäjä: Pirjo Syväoja
Johtajaylihoitaja

Lisätietoja: Etelä-Savon hyvinvointialueen viranhaltijapäätökset on sähköisesti allekirjoitettu. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamoista.

Lisätietoja päätökseen liittyen Pirjo Syväoja p. 040 359 6749

Jakelu: Eeva Saarelainen, eeva.saarelainen@uef.fi
Janne Martikainen, janne.martikainen@uef.fi
Anna-Sofia Simula, anna-sofia.simula@etelasavonha.fi

Tiedoksianto: Päätös on viety nähtäväksi 7.5.2026 Eloisan verkkosivuille

Päätös on annettu asianosaisille tiedoksi sähköpostilla, joka on lähetetty 7.5.2026.

Johtajaylihoitaja

OIKAISUVAATIMUSOHJE

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*) ja
- hyvinvointialueen jäsen
- sekä hyvinvointialueen jäsenkunta.

Ohje muutoksenhausta työsuhteisten valinnoissa

Työsuhteeseen ottamista koskevasta päätöksestä ei voi tehdä oikaisuvaatimusta.

Oikaisuvaatimuksella voidaan hakea muutosta työsuhteisen tehtävän täyttämiseen liittyen ainoastaan, jos päätöksentekijä on ylittänyt toimivaltansa, päätöksentekoko on tapahtunut virheellisessä järjestyksessä tai päätös on ollut muuten lainvastainen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus on toimitettava Etelä-Savon hyvinvointialueen kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Hyvinvointialueen jäsenen ja jäsenkunnan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Johtajaylihoitaja

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Etelä-Savon hyvinvointialueen aluehallitus, hakemus osoitetaan kirjaamoon.

Kirjaamojen yhteystiedot

Käynti- ja postiosoitteet sekä puhelinnumerot:

Mikkeli: Porrassalmenkatu 35–37, 50100 Mikkeli, p. 0401676743
Savonlinna: Keskussairaalantie 6, 57120 Savonlinna, p. 040 6602093
Pieksämäki: Tapparakatu 1–3, 76100 Pieksämäki, p. 044 368 6714
Sähköpostiosoite: kirjaamo@etelasavonha.fi

Kirjaamojen aukioloaika: ma-pe klo 9–14 puhelimella, käynnit vain ajanvarauksella

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- se, millaista oikaisua vaaditaan
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero. Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Etelä-Savon hyvinvointialueen kirjaamoista.

Kirjaamojen yhteystiedot

Käynti- ja postiosoitteet sekä puhelinnumerot:

Mikkeli: Porrassalmenkatu 35-37, 50100 Mikkeli, p. 0401676743
Savonlinna: Keskussairaalantie 6, 57120 Savonlinna, p. 040 6602093
Pieksämäki: Tapparakatu 1-3, 76100 Pieksämäki, p. 044 368 6714
Sähköpostiosoite: kirjaamo@etelasavonha.fi

Kirjaamojen aukioloaika: ma-pe klo 8-14 puhelimella, käynnit vain ajanvarauksella